

Obsah

1. Úvod	15
1.1 Přehled obsahu knihy	16
1.2 Příklady operačních systémů	16
Díl první	
2. Co je to operační systém	23
3. Struktura operačního systému	25
3.1 Vyšší jazyk	25
3.2 Jednoduché a krátké zdrojové texty	27
3.3 Objektový přístup	28
3.4 Vrstvená struktura	29
3.5 Návrh 'běžícího' systému	29
3.6 Ošetření výjimek	31
4. Operační paměť	33
4.1 Přidělování paměti po blocích	34
4.1.1 Informace o blocích	35
4.1.2 Fragmentace paměti	37
4.1.3 Alokační strategie	38
4.2 Přesunování bloků	39
4.2.1 Kooperativní přesunování bloků	43
4.2.2 Transparentní přesunování bloků	47
4.3 Virtuální paměť	50
4.3.1 Potřebné technické vybavení	51
4.3.2 LRU a pseudo-LRU	57
4.3.3 Virtualizace paměti	58
4.3.4 Implementace správce paměti	61
4.3.5 Virtualizace adres	63
4.3.6 Další informace	64
4.4 Segmentace	64

4.5 Ochrana paměti	66
5. Procesy a procesor	69
5.1 Co je to multitasking	69
5.2 Princip multitasking	73
5.2.1 Přepínání programů	73
5.2.2 Kontext	75
5.2.3 Kooperativní multitasking	78
5.2.4 Preemptivní multitasking	81
5.2.5 Sdílení času	83
5.2.6 Implementace	83
5.3 Správa procesů	85
5.3.1 Správa front	86
5.3.2 Tabulka procesů	88
5.3.3 Stav procesu	89
5.3.4 Nulový proces	91
5.3.5 Plánování	92
5.3.5.1 Služby 'resched' a 'ready'	93
5.3.5.2 Služby 'resume' a 'suspend'	97
5.3.5.3 Služba 'kill'	99
5.3.5.4 Služba 'create'	101
5.3.6 Priority a sdílení času	106
5.3.7 Správa času	107
5.3.7.1 Služba sleep	108
5.3.7.2 Služba wakeup	109
5.4 Synchronizace procesů	110
5.4.1 Semaforey	111
5.4.1.1 Binární semaforey	112
5.4.1.2 Obecné semaforey	114
5.4.1.3 Semaforey v multiprocesorovém prostředí	118
5.4.2 Kritické sekce bez semaforů?	119
5.4.3 Zprávy	121
5.4.4 Deadlock	124
5.5 Správa úloh	125
6. Ovladače periferií	127

6.1	Vstupní a výstupní zařízení	127
6.1.1	Vyhrazená zařízení	128
6.1.2	Sdílená zařízení	131
6.1.3	Společná zařízení	131
6.2	Ovladače zařízení	132
6.2.1	Klasické ovladače	133
6.2.1.1	Logický systém ovladačů	136
6.2.1.2	Přístup programů ke službám	138
6.2.1.3	Horní polovina	140
6.2.1.4	Obsluha přerušení	145
6.2.1.5	Dolní polovina	148
6.2.2	Servery	151
6.3	Postavení ovladačů v operačním systému	152
6.4	Obrana proti deadlocku	152
6.4.1	Úplné vyhrazení prostředků	153
6.4.2	Hierarchické přidělování prostředků	154
6.4.3	Bankéřův algoritmus	156
6.4.4	Detekce deadlocku	159
6.5	Ovládání konkrétních zařízení	162
6.5.1	Sdílená data	163
6.5.2	Systémový časovač	164
6.5.2.1	Pozastavení hodin	165
6.5.2.2	Obslužná rutina přerušení časovače	169
6.5.2.3	Preempce a bezpečnost	171
6.5.3	Obrazovka, klávesnice, myš	172
6.5.3.1	Obrazovka	173
6.5.3.2	Klávesnice	175
6.5.4	Tiskárna	175
6.5.5	Disk	176
6.5.5.1	Služby ovladače	178
6.5.5.2	Potřebná data	179
6.5.5.3	Práce s frontou požadavků	181
6.5.5.4	Horní polovina ovladače	187
6.5.5.5	Dolní polovina ovladače	190
6.6	Ovladače a bezpečnost	192
6.6.1	Příčiny nebezpečí	192
6.6.2	Nebezpečné příkazy	194

6.6.3 'Callback' rutiny	194
6.6.4 Přístup k paměti	195
6.6.5 Změna média	195
6.6.6 Výpadek systému	196
7. Systém souborů	199
7.1 Systém souborů	200
7.2 Systém adresářů	201
7.3 Formátované soubory	202
7.4 Sdílení souborů	202
7.5 Soubory a bezpečnost	203
8. Síť	207
8.1 Co je to lokální síť	207
8.1.1 Technické vybavení lokální síť	208
8.1.2 Programové vybavení lokální síť	210
8.1.2.1 Opět vrstvená struktura	210
8.1.2.2 Cesta dat sítí	212
8.1.2.3 Umístění síťového software v systému	217
8.2 Globální síť	218
8.3 Implementace lokální síť	219
8.3.1 Linková vrstva	223
8.3.1.1 Funkce ovladače	227
8.3.1.2 Společné deklarace	234
8.3.1.3 Horní polovina	237
8.3.1.4 Dolní polovina	241
8.3.2 Síťová vrstva	245
8.3.2.1 Návrh protokolu	245
8.3.2.2 Struktura síťové vrstvy	249
8.3.2.3 Společné deklarace	250
8.3.2.4 Rozhraní pro vyšší vrstvy	252
8.3.2.5 Vstupní proces	253
8.3.2.6 Výstupní proces	258
8.3.2.7 Časovací proces	261
8.4 Síť a bezpečnost	262
8.4.1 Lokální síť	262
8.4.2 Globální síť	263

9. Systém služeb	265
9.1 Jaké služby potřebujeme	265
9.2 Implementace služeb	268
9.2.1 Služby systému	268
9.2.2 Klasické knihovny	270
9.2.3 Servery	271
9.2.4 Sdílené knihovny	272
9.2.5 Objekty	273
9.3 Obsah služeb	274
9.3.1 Textové služby	274
9.3.2 Národní prostředí	275
9.3.3 Databáze	279
9.3.4 Komunikace programů	280
9.3.4.1 Schránka	282
9.3.4.2 Inteligentní schránka	283
9.3.4.3 Spojení dat	284
9.3.4.4 'Drag and drop'	284
9.3.4.5 Datové služby	285

Díl druhý 287

10. Nástup grafiky	289
11. Struktura grafického systému	291
12. Okna	295
12.1 Co je to okno	295
12.2 Okna mimo obrazovku?	297
12.3 Hierarchie oken	297
12.4 Překrývající se okna	300
12.4.1 Vlastnictví oken	300
12.4.2 Správné překreslování	301
12.4.3 Překreslení okna	302
13. Uživatelské rozhraní	305
13.1 Okna	307

13.2 Ikony	316
13.3 Nabídky	317
13.4 Dialogová okna	319
13.5 Výstražné dialogy	324
13.6 Indikátory	324
13.7 Kurzory	326

Díl třetí 329

14. Pohled uživatele	331
14.1 Intepret příkazů	331
14.2 Příkazy	334
14.3 Aplikace	335
14.4 Vývojové prostředí	336

Dodatky 337

A. Přehled operačních systémů	339
Amiga DOS	339
ATARI DOS	339
CP/M	340
DOS EC	341
EPOC	341
GEM	342
MACH	342
Macintosh System 7	343
MINIX	344
MS DOS (PC DOS)	344
MS Windows	344
Multics	345
NeXTstep	346
OS/2	347
OS 360/370	347
Solaris	347
TOS	348
UNIX (XENIX, VENIX, AIX, A/UX, HP/UX ...)	348

Windows NT	349
XINU	350
tabulka	350
B. Jazyk C	355
B.1 Syntaktické odlišnosti PASCALu a C	355
B.2 Datové typy	356
B.3 Deklarace	357
B.4 Operátory	359
B.5 Příkazy	360
B.5.1 Příkaz if	360
B.5.2 Příkaz for	361
B.5.3 Příkazy while, do	361
B.5.4 Příkaz switch	361
B.5.5 Příkaz goto	362
B.5.6 Příkazy break a continue	362
B.5.7 Příkaz return	362
B.6 Funkce	363
B.6.1 Hlavičky funkcí	363
B.7 Preprocesor	364
B.8 Inicializace	364
C. Strojově závislá rozšíření Turbo C	367
C.1 Funkce typu interrupt	367
C.2 Práce na strojové úrovni	368
C.2.1 Přístup k registrům	368
C.2.2 Přístup k paměti	368
C.2.3 Strojový kód	368
D. Literatura	371
Rejstřík	373